

KYOTO PROTOKOLÜ EED BASIN AÇIKLAMASI

Yazılı ve görsel basında Kyoto Protokolü'nün ekonomik maliyetleri konusunda zaman zaman yanıltıcı haber ve değerlendirmeler yer almaktadır. Enerji Ekonomisi Derneği (EED) olarak “Kamuoyunun doğru ve yeterli bilgilendirilmesi” konusunda hissettiğimiz sorumluluk kapsamında” kaleme aldığımız aşağıdaki açıklamayı kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS), evrensel ilkeler doğrultusunda atmosferdeki sera gazı birikimlerini, insanın iklim sistemi üzerindeki tehlikeli etkilerini önleyecek bir düzeyde durdurmayı hedefleyen uluslararası bir anlaşmadır. Kyoto Protokolü ise ülkelerin ortak fakat farklı sorumlulukları, ulusal ve bölgesel kalkınma öncelikleri, amaçları ve özel koşulları dikkate alınarak, öncelikli olarak gelişmiş/sanayileşmiş ülkelerinin sera gazı emisyonlarını azaltmaları yönünde yükümlülükler getirmektedir. BMİDÇS Ek 1 Listesinde yer alan gelişmiş ülke tarafları, Kyoto Protokolü Ek B Listesinde belirlenen sayısallaştırılmış emisyon sınırlamalarına uymayı taahhüt etmektedirler.

1997 yılının Aralık ayında imzaya açılan ve 16 Şubat 2005 tarihinde yürürlüğe giren Kyoto Protokolü'ne bugün itibarı ile 165 ülke taraftır. Türkiye, BMİDÇS'si Ek 1 Listesinde bulunmakla birlikte Kyoto Protokolü Ek B Listesinde yer almamaktadır. Ayrıca, 2001 yılında BMİDÇS 7. Taraflar Konferansında (COP7) alınan 26/CP.7 sayılı karara göre, Türkiye'nin Ek-I de yer alan diğer ülkelerden farklı bir durumda bulunduğu kabul edilmiş ve taraf ülkeler Türkiye'nin özel koşullarını tanımayı davet edilmiştir.

Bugüne kadar yapılan son derece özverili bazı girişimlere rağmen, Kyoto Protokolü ve gereklilikleri ülkemizde tam olarak anlaşılammış, proaktif bir yaklaşım sergilenerek Türkiye'nin lehine yeni argümanlar geliştirilememiştir. Bu konudaki gecikme nedeniyle Birinci Taahhüt Dönemi (2008-2012) için Türkiye'nin sayısal emisyon hedefi belirleyerek Kyoto Protokolünü imzalamasını beklemek bugün için gerçekçi bir yaklaşım olmayacaktır. Ülkemizin Kyoto protokolü ve gereklilikleri konusunda stratejik bir plan dahilinde milli menfaatlerini göz önüne alarak bir çalışma yapmaya henüz başlamamış oluşu, aynı kapsamda tarafımızca yanlış bir tutum olarak değerlendirilmektedir. Aynı zamanda, Türkiye'nin Kyoto Protokolü ve bu protokolde tanımlanan esneklik mekanizmalarından ülkemiz ve küremiz lehine yararlanabilmesi için yapılması gereken çalışmaların geniş katılımlı olması gerekliliği de ortadadır. Bu tür çalışmalar aracılığıyla Türkiye'nin Kyoto Protokolü Birinci Yükümlülük Dönemi'nde herhangi bir sayısal yükümlülük almadan taraf olması hedeflenmelidir. Enerji Ekonomisi Derneği olarak, Türkiye'nin Kyoto Protokolü'ne ilk yükümlülük dönemi olan 2008-2012 yıllarında “herhangi bir yükümlülük almadan” ve ulusal kalkınma hedeflerini olumsuz etkilemeyecek şekilde taraf olabilecek durumda olduğuna dikkat çekmek istiyoruz.

Türkiye'nin Kyoto Protokolü'ne biran önce taraf olması, İkinci Yükümlülük Dönemi için yapılacak müzakere sürecine katılımı ve avantajlı bir konumun elde edilmesini olanaklı kılacak, teknik ve kurumsal altyapının gelişimini sağlayacak, AB ile daha yakın işbirliği

ENERJİ EKONOMİSİ DERNEĞİ

www.traee.org

sürecine girilebilmesini mümkün kılacaktır. Bunun yanısıra ülkemizin Kyoto ve/veya AB Salım Ticareti programından yararlanması sözkonusu olabilecektir.

Kyoto Protokolü'nde tanımlanan Esneklik Mekanizmaları ile emisyon sertifikaları ticaretine imkan tanınmaktadır. Bu bağlamda emisyon hedefi olmayan veya hedefinin altında kalan ülkelerde gerçekleştirilecek emisyon azaltıcı projelere ait emisyon sertifikaları, hedeflerini tutturmakta zorluk çeken gelişmiş ülkelerdeki yatırımcılar tarafından satın alınabilmektedir. Türkiye'nin, iktisadi gelişmişlik düzeyi ve emisyon göstergeleri bakımından emisyon sertifikası satan ülke konumunda olması gerektiği gayet açıktır. Ancak, bu durumun gerekçeleriyle birlikte yeterince tartışılmadığı, Kyoto Protokolü Türkiye tarafından halen "onanmadığı" ve dolayısıyla yürürlüğe girmediği için Türkiye'de gerçekleştirilecek *Temiz Kalkınma Projeleri* bu ticaretten pay alamamaktadır. Oysa bu ticaret sayesinde yenilenebilir enerji projeleri, enerji tasarrufu ve verimliliği projeleri, kojenerasyon projeleri, eski tesislerin rehabilitasyon projeleri gibi ülke kalkınması için önemli ve teknoloji transferi sağlayacak, Temiz Kalkınmaya katkı yapacak yatırımlar ulusal çıkarlar doğrultusunda hayata geçebilecektir.

26.CP7 sayılı karara dayanılarak yapılacak girişimlerle ülkemizin Kyoto Esneklik Mekanizmalarından faydalanacak bir statü kazanabileceğine inanıyor, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasında bunu bir fırsat olarak değerlendiriyoruz. Bu avantajlı pozisyonun yakalanabilmesi için uluslararası müzakerelerde bulunacak enerji ve çevre bürokrasisinin yetkinliğinin geliştirilmesini, gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde hukuki ve teknik çalışmaların önünün açılmasını, ve bu süreç içerisinde ilgili STK'lardan destek alınarak bir sinerji yaratılmasını gerekli görmekteyiz. Enerji Ekonomisi Derneği olarak bu konuda yapılacak her türlü çalışmaya içtenlikle, yaşadığımız ülkemize, coğrafyamıza ve gelecek nesillere karşı sorumluluklarımızın bilincinde olarak katılım sağlayacağımızı belirtmek isteriz.

Türkiye'nin herhangi bir sayısal salım azaltım yükümlülüğü belirlemeden Kyoto Protokolü'ne taraf olmasını ülkemiz ve küremiz menfaatleri gereği ivedilikle atılması gereken bir adım olarak görmekteyiz.

Saygılarımızla,

ENERJİ EKONOMİSİ DERNEĞİ